

เลขทะเบียน	148822
วันที่	- 9 ก.ย. 2551
เลขเรียกหนังสือ	๖36-4 ค197

บทคัดย่อ

การวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสุกรพื้นเมือง ในการเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมของเกษตรกร โดยมีพื้นที่เป้าหมาย คือ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา การดำเนินโครงการแบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก ๆ คือ การวิจัย และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน จากการศึกษาาระบบเกษตรนิเวศน์ของพื้นที่เป้าหมาย คือ ตำบลคูหา และ ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา พบว่าสภาพระบบเกษตรนิเวศน์ ของตำบลทั้งสอง ยังเหมาะกับการเกษตร ด้านการทำสวนผลไม้ ขางพาราและการเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากมีป่าไม้ และป่าต้นน้ำตลอดจนสภาพดินที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ จึงถือเป็นจุดแข็งของตำบล ประชาชนส่วนใหญ่มีวิธีการดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย และคงความเป็นชนบทอยู่ อาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่คือการทำสวนยางพารา และสวนผลไม้เป็นหลัก อย่างไรก็ตามการเลี้ยงสัตว์ จัดเป็นอาชีพรองของประชากรในหมู่บ้าน แต่การเลี้ยงสุกรพื้นเมืองมีจำนวนผู้เลี้ยงในปัจจุบันลดลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ โดยเหตุผลหลักของกลุ่มที่เคยเลี้ยง คือ สุกรพื้นเมืองโตช้า ส่วนผู้ที่ยังดำเนินการเลี้ยงสุกรพื้นเมืองอยู่ จะเลี้ยงสุกรพ่อแม่พันธุ์รวมทั้งขุนลูกสุกรที่ผลิตได้เป็นส่วนใหญ่ มีบางส่วนที่เลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ เพื่อผลิตลูกสุกรขายให้กับผู้อื่นเพื่อขุนขายต่อไป

จากการศึกษาวิจัยถึงรูปแบบการเลี้ยงที่เหมาะสม 3 รูปแบบ ประกอบด้วย การเลี้ยงในโรงเรือนพื้นซีเมนต์ การเลี้ยงแบบกึ่งปล่อยอิสระบนพื้นดิน และ การเลี้ยงในโรงเรือนกึ่งพื้นซีเมนต์กับพื้นดิน พบว่า สมรรถภาพการผลิตของสุกรพื้นเมืองที่ได้จากรูปแบบการเลี้ยงต่างกัน โดยให้อาหารคุณภาพดีแบบจำกัด มีผลต่อสมรรถภาพการผลิตของสุกรพื้นเมืองแตกต่างกันไม่เด่นชัดมากนัก แต่การนำรูปแบบการเลี้ยงแบบกึ่งปล่อยอิสระบนพื้นดิน ซึ่งเป็นสภาพที่ใกล้เคียงกับความเป็นอยู่ของสุกรพื้นเมือง เข้ามาใช้ในการจัดการเลี้ยงสุกรพื้นเมือง นอกจากจะมีต้นทุนต่ำในการกั้นพื้นที่แล้ว ยังเป็นการให้สัตว์สามารถแสดงออกของพฤติกรรมได้อย่างเต็มที่ ทำให้สัตว์ไม่เครียด

สำหรับผลการเสริมบอระเพ็ดบดผงในระดับ 0 และ 0.3 เปอร์เซ็นต์ ในระบบการเลี้ยงแบบกึ่งปล่อยอิสระบนพื้นดิน และการเลี้ยงในโรงเรือนพื้นซีเมนต์ ต่อสมรรถภาพการผลิตสุกรพื้นเมือง พบว่า อัตราการเจริญเติบโตของสุกรพื้นเมืองที่เลี้ยงแบบปล่อยกึ่งอิสระบนพื้นดิน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการเลี้ยงในโรงเรือนพื้นซีเมนต์ ขณะที่ การเสริมและไม่เสริมบอระเพ็ด ในสภาพการเลี้ยงแบบกึ่งปล่อยอิสระบนพื้นดิน และโรงเรือนพื้นซีเมนต์ ไม่ได้ทำให้สมรรถภาพการผลิตของสุกรพื้นเมืองในด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ส่วนด้านเปอร์เซ็นต์ซากของสุกร มีแนวโน้มว่าสุกรที่ได้รับบอระเพ็ดในสูตรอาหาร ทั้งสองรูปแบบการเลี้ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับบอระเพ็ด

จากผลการดำเนินการอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรและผู้สนใจ ผลการประเมินผลการฝึกอบรม ปรากฏว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพอใจมาก ต่อระยะเวลาในการฝึกอบรม ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม เรื่องที่ได้รับการอบรมตรงกับความต้องการ สถานที่การฝึกอบรม และ การเยี่ยม

ชมสถานที่วิจัย (3.18, 3.59, 3.8, 3.45 และ 3.59 คะแนน จาก คะแนนเต็ม 4 คะแนน ตามลำดับ) และจากการติดตามผล หลังจากการฝึกอบรม พบว่า มีผู้สนใจเริ่มกลับมาเลี้ยงสุกรพื้นเมือง รวมทั้งผู้ที่เลี้ยงอยู่แล้วก็ยังคงดำเนินกิจกรรมอยู่ต่อไป

คำนำ

โครงการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาหาแนวทางและวิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสุกรพื้นเมือง ซึ่งสอดคล้องกับชุดโครงการวิจัยเฉพาะเครือข่ายในประเด็นอาหารปลอดภัยสำหรับนำผลการวิจัยและเทคโนโลยีไปถ่ายทอดให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้สนใจโดยเฉพาะผู้เลี้ยงสุกรพื้นเมืองในชนบท โดยมีเนื้อหาที่ประกอบด้วยรูปแบบการเลี้ยงสุกรพื้นเมืองที่เหมาะสม ผลการเสริมบอระเพ็ดบดผงต่อสมรรถภาพการผลิตสุกรพื้นเมือง รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับระบบเกษตรนิเวศน์ของหมู่บ้าน ด้านกายภาพและสังคม

รายงานการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีนี้ผู้วิจัยมีความตั้งใจและมุ่งหวังที่จะเห็นการพัฒนาการอนุรักษ์ และเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสุกรพื้นเมืองเพื่อเป็นอาชีพของเกษตรกรในชนบท รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการผลิตอาหารปลอดภัยสู่ผู้บริโภค จึงหวังว่าจะได้มีผู้ใช้ประโยชน์จากการศึกษานี้ เพื่อการพัฒนาการเลี้ยงสุกรพื้นเมืองไทยในชนบทให้ยั่งยืนต่อไป

ผู้วิจัย

สิงหาคม 2548

